

BYENS SPOR

Billetter:
oslonye.no

Hovedscenen
Rosenkrantzgt. 10

Centralteatret
Akersgt. 38

Trikkestallen
Torshovgt. 33

Teaterkjeller'n
Akersgt. 38

oslonye.no

Oslo Opplæringssvesen 1938, utlånt av Oslo byarkiv

MAN SKAL HUSKE HVOR MAN KOMMER FRA

Oslo Nye Teater er byens teater. *Byens spor* er en historie om byen vi bor i. Derfor føles det naturlig å ta tak i denne fortellingen for Oslo Nye Teater.

Historien er dessverre stort sett skrevet av menn. Utgangspunktet for *Byens spor* er derimot en historie skrevet av kvinner. Det er protokollene ført i hånden av de kvinnene som utgjorde Fagerborg Røde Kors. Også i vår versjon av *Byens spor*, er det disse protokollene som binder byens små og store skjebner sammen. Gjennom Saabye Christensens blikk får vi ta del i de menneskene som finnes i mellomrommene mellom disse protokollene.

Fortellingen tar oss tilbake til Saabye Christensens barndom i etterkrigstidens Oslo. Røde Kors sine protokoller vitner om tidens fellesskapstenkning, en tenkning som retter seg mot det «felles gode». På Fagerborg prøver menneskene å komme hverandre i møte. De er avhengige av hverandre, de åpner seg opp for de nære omgivelsene; naboene, de andre. Dette var før velstanden, hvor alle fikk det travelt med å finne seg selv. *Byens spor* er på sporet av den tapte tid. Og noe gikk kanskje galt etter hvert som tiden gikk? Har vi glemt verdiene og visjonene som ligger til grunn for det velferdssamfunnet som vi nå tar for gitt?

Av og til kritiseres teatrene for overdreven bruk av romaner som utgangspunkt for teaterforestillinger. Opp gjennom historien har de litterære kunststartene stjålet skamløst fra hverandre. Slik vil det nok også fortsette. Filmsuksessen *The Father*, som nylig ga skuespilleren Anthony Hopkins en Oscar, er basert på et fransk skuespill fra 2012. For meg er ikke romandramatiseringer et spørsmål om man skal gjøre det, men hvordan man gjør det. At man på bakgrunn av et romanforelegg lykkes i å skape et selvstendig kunstverk i sin egen rett, at det blir teater på teaterkunstens premisser og med teaterkunstens særegne virkemidler. Denne oppgaven har vi trygt lagt i hendene på et strålende kunstnerisk team bestående av regissør Petter Næss, dramatiker Toril Solvang, scenograf og kostymedesigner Dagny Drage Kleiva, komponist Nils Petter Molvær og lysdesigner Øyvind Wangensteen.

God fornøyelse i byens spor!

Kim Bjarke,
teatersjef

BYENS SPOR – OG LYDSPOR

Tekst: Lasse Lønnebotn

Regissør Petter Næss og komponist og musiker Nils Petter Molvær vil at sceneversjonen av *Byens spor* skal stå på egne ben, preget av både håp og frykt, fremtidstro og utrygghet.

– Men dette er noe av det vanskeligste jeg har gjort, sier Næss.

– Det som er gøy, er å sitte sammen med scenograf og lyd-mester, og teste ut lyd og kulisser med lave skuldre. Flytte høyttalere hit og dit, tilføre noe og ta bort noe annet, i diskusjon med de andre. Å ha den lekenheten og snakke seg fram til et resultat ... det liker jeg.

Petter Næss tegner med hånd-bevegelser i luften, mens han ser bort på Nils Petter Molvær i sofaen. Mens Næss har regien for *Byens spor*, har Molvær ansvaret for musikken.

– Det er identisk med min verden. Når jeg er i studio og lager

plate, er det sånn jeg holder på. Du har noen biter, men du må legge til andre for at puslebitene skal passe, sier Molvær.

Begge nikker.

– Å lage teater er som å klippe en film med alle til stede, sier Næss. – I stedet for å flytte kamera, flytter du publikums blikk. Og da skal musikken flytte seg etter, og alt tilpasses. Det er nesten som å leke med legoklosser.

– Er det ikke en frustrasjon i det også?

– Aldri, sier Molvær og ler, før Næss bryter inn:

– Noen ganger føler jeg meg nesten som en musiker. Du kan legge på en klang, og vips så skjer det noe. Noen ganger skal det bare en liten endring til, så faller alt på plass.

Å TA ET VERK av forfatter Lars Saabye Christensen, og legge til regissør Petter Næss og musiker Nils Petter Molvær, høres ut som en «match made in heaven». Hver og en er en mester i sin sjanger: Saabye Christensen, som i 2017 ga ut boka *Byens spor*, er en av Norges

mest populære forfattere i sin generasjon, Næss har regissert *Elling* på film og *Lykkeland* på TV, mens Molvær har laget musikk i 40 år og vunnet flere Spellemannpriser.

– Vi ønsker å skape et bilde av historien som står på egne bein. Vi skal ikke konkurrere med boken. Vi ville lage et visuelt og audiovisuelt bilde av byen, om hvordan den preger menneskene. Som Saabye Christensen skriver: «Det har rullet et rykte ned fra Ekebergåsen, inn på Hotel Bristol og videre til reklamebyrået Dek-Rek om at Maj Kristoffersen har truffet en fyr ...

Hennes mann er ofte å se i baren her, de har visst et umulig barn». Det forteller hvilken ryktemaskin byen er, sier Næss.

– Hvilken stemning vil dere prøve å skape?

– Både håp og frykt. De kommer fra alvoret etter en okkupasjon og skal forme en framtid i fredstid. Men de er redde og kjenner på en utrygghet. I dette blir kvinnes perspektiv viktig.

– Hvordan da?

– Vi vil løfte fram kvinnene, og vise den kjærligheten og respekten

for de som tok seg av barna og hjemmet. Samtidig forteller protokollene fra Fagerborg-avdelingen av Røde Kors mye om hvordan Maj gikk ut av hjemmet for å utføre viktig arbeid. Som å gi ullpledd til en mann i Grubbegata som fryser, men pleddet koster 25 kroner og det må undersøkes om mannen faktisk fryser.

Lydsporet skal fortelle om den samme stemningen, mener Molvær.

– Det handler om å gi rom til å abstrahere lyden, og ikke la den være for tydelig. Vi hører mye

gjennom Jespers ører, for han har en unik hørsel. Da må vi få fram hvordan han hører det andre ikke hører. Det er vanskelig å se for seg musikken når du leser manus, du må se skuespillerne i aksjon for å få en anelse av hva som kan funke. Musikken må skape en dimensjon som tilfører historien noe, sier Molvær.

Når han tenker på lyden av Oslo, tenker han tilbake til et besøk i millionbyen Mexico City for noen år siden.

– Jeg bodde på toppen av et hotell, og da jeg gikk ut på verandaen på kvelden og lyttet til byen hørtes den ut som et brølende dyr. Det var en helt enorm lyd! Sånn er det ikke i Oslo. Når jeg tenker på lyden av Oslo, tenker jeg på de skiturene jeg går fra Linderdkollen. Når jeg begynner å gå,

hører jeg byen bak meg, før den sakte forsvinner. Og plutselig er jeg alene, med pulsen og knatringen i snøen.

Det er ikke første gangen Næss og Molvær jobber sammen om en sceneoppsetning. De er et etablert tospann, som vet hva de de får fra hverandre.

– Vi stoler på hverandre, og jeg vet at Nils Petter bidrar med god kvalitet, sier Næss.

– Det er bare to regissører i Norge jeg jobber med, og den ene er Petter. Det blir alltid helt strålende, kommer det fra Molvær.

I **BOKEN** møter vi pianisten på Bristol og antikvaren som er enke-mann etter en berømt skuespillerinne. Vi møter slakteren, Jespers lærer og klassekamerater. Vi kjenner vinden fra Nordmarka

og hører lyden av trikken og tonene fra Jesper som tar pianotimer.

– Menneskene krysser hverandres spor, nesten som i filmene *Short Cut* eller *Crash*. Historien har flere lag, der karakterene dytter borti hverandre og setter i gang nye reaksjoner. Det gir god dynamikk i fortellingen, sier Næss.

– *Hva vil du at publikum skal sitte igjen med?*

– Jeg håper de får en god opplevelse, der de følger menneskeskjebner over noen år, noen blir født og andre dør. Noen får håp og andre går til grunne. Kanskje får publikum en gjenkjennelse i det å være menneske i en periode av et liv. Og at de blir både glade og triste på vegne av karakterene.

Molvær legger til:

– Kanskje ser man med nye briller på etterkrigstiden også. At det ikke bare var en jublende flaggborg, men også ga usikkerhet. Mye var bedre etter krigen, men livet var fremdeles et slit.

– *Howdan har det vært å skape dette universet?*

– Det er gøy, men også noe av det vanskeligste jeg har gjort, sier Næss. – Vi har hatt store ambisjoner, og alt skal sys sammen med pust og poesi. Og akkurat som byen er et maskineri, vil vi at forstillingen skal bli et teatermaskineri der alle bidrar – fullt synlig for publikum. Historien har ikke et plott, men spenningen ligger i det som står på spill på det menneskelige planet. Hvordan de takler alt sammen.

– Det er det samme med musik-

ken, sier Molvær. – Den skal gi en potent stemning, noen ganger en truende lyd, andre en håpets. Lyden av en som spiller trekkspill i en bakgård kan blande seg med lyden av en kvinne som skriker til en mann.

– Alt er en evig justering som varer helt til siste minutt, sier Næss og smiler. – Og du vet aldri når brikkene faller på plass. Men plutselig gjør de det.

NILS PETTER
MOLVÆR
og PETTER NÆSS

TAKK FOR SPORENE

Jeg har dramatisert *Byens spor* for hele byens teater. Det var ærefullt. Men det kunne jeg ikke tenke på.

Hvis jeg hadde tenkt ordentlig over hvor mye Lars Saabye Christensen har betydd for meg og for sjela mi og identiteten min og min interesse for lesing og skriving og livet generelt og særlig livet mitt i Oslo, da hadde jeg sikkert ikke turt å nærme meg denne oppgaven.

Hvis jeg hadde begynt å tenke på de årene jeg gikk på Fagerborg skole og snuste rundt på vestkanten og leste *Beatles* og *Jokeren* og *Hvor har det blitt av alle gutta*, da hadde teatersjef Kim Bjarke måttet spørre noen andre. Så det tenkte jeg ikke på og sa ja takk for oppdraget og gøyv løs.

Lars Saabye Christensen setter sterke spor. Og det gjør *Byens spor* også. Som dramatiker som skal dramatisere må man først lese. Jeg ville lese romanen slik jeg leste som ungdom på Fagerborg. Uten å tenke jobb. La ordene bli virkelig inni meg, la vibrasjonene få virke i kroppen, som musikk. Det er ikke vanskelig når man leser *Byens spor*. Den virker.

Men så skulle jeg begynne å skitne til henda og velge ut. Radbrette dette verket. Ta det fra hverandre og sette det sammen igjen. Hjelp! Det var nitid arbeid. Det er der utfordringen ligger i dramatiseringer. Ta fra hverandre og sette sammen på nytt uten at romanens sjel forsvinner. Uten at det blir usammenhengende. En ny komposisjon.

Og i *Byens spor* henger liksom alt sammen. Det er en mening med alt, men du skjønner ikke det før du har lest noen hundre sider. Sånn som livet. Det leves fremover og forstås baklengs eller noe sånt, som Kierkegaard sa.

Romanen kan gå ned mange gater og opp bakker og inn i pissoarer og sitte stille på en benk og reflektere litt og så gå inn kroker og kriker av hjernen og hjertet, mens teatret har ikke så mange timer til rådighet. Og romanen kan ta manges parti og kan fortelle manges perspektiver. Romanen er som livet, det skjer ting inni og utenpå og i verden og på kjøkkenet mens radioen står på og alt samtidig. Mer som du er en leser som får være med på den allmektige Guds parti og se på selve livet. Eller man er en brikke og man beveges og forflyttes av ordene. Eller er det egentlig teatret som er mer som livet, kjøtt og blod og bilder?

En dramatisering er i hvert fall en utvelgelse og en ny retning. Og replikker. Og menneskene Saabye skriver replikker til, de snakker på en helt egen måte. Saabye skriver så «Saabyesk», ordene i munnene til karakterene har denne helt egne poesien. Hvordan ta vare på denne?

Jeg måtte skrelle bort noen spor i arbeidet. Velge en retning som tok vare på sjela til romanen, men ga den en ny vei. Slik er det å dramatisere romaner. Det kan gjøre litt vondt. Ærefrykten må dø. En ny vei, en ny tolkning må oppstå.

Ingen kan fortelle om menneskenes forflytninger i en by, de indre og de ytre forflytninger, slik Saabye Christensen kan. Menneskene han beskriver, er notene og byen er komposisjonen. Komposisjonen er varm og kjærlighetsfull, men plutselig stikker den deg hardt og skrikende i hjertet, når noen faller, når det skriker i bremsen, når mennesker møtes og kolliderer, faller og reddes. Byens spor beveger vakkert og brutalt.

Det var faktisk skikkelig smertefullt å levere fra meg siste versjon av dramatiseringen denne gangen. Jeg ble så glad i karakterene. Det føltes som jeg virkelig kjente dem og ville savne dem. Hvor ble Maj av? Hvor gikk Jesper? Hvordan har Margrethe det nå? Går det bra med dem alle sammen?

Nå lever de et annet sted. På en annen måte. På scenen.

Nå skal de leve videre. Hos teaterpublikummet. I sansene. Og senere som spor i minnene. Takk for oppdraget. Takk for tilliten. Takk for sporene.

Toril Solvang, dramatiker

BAK HVER BY STÅR EN KVINNE!

- EWALD KRISTOFFERSEN, BYENS SPOR

Tekst: Erle Bruun

I en bunke gamle papirer etter sin mor, fant forfatter Lars Saabye Christensen en skatt. Sirlig utførte møteprotokoller fra frivillighetsarbeidet til Røde Kors, avdeling Fagerborg, fra årene etter krigen og fram til 1970-tallet. – Det var en gave, sier Saabye Christensen, som ble inspirert til å skrive bøkene som omhandler kulturen, menneskene og ikke minst kvinnene, i etterkrigstidens Oslo.

KVINNENE OG TIDEN

– Det var svært inspirerende og bevegende lesing. Dokumentene fortalte meg mye om en tid, en by, en bydel, og ikke minst om kvinnene som drev med veldedighetsarbeidet, altså de som skrev disse referatene. Ved å lese dem fikk jeg ideen til å skrive *Byens spor*, ganske enkelt. Jeg så det som min oppgave å fylle ut den tiden som ikke var referert – altså det som skjedde mellom møtene i Røde Kors – jeg ville være en slags referent jeg også, og så hang jeg hele fortellingen og alle karakterene på møteprotokollens kronologi.

– *Hva forteller protokollene fra Røde Kors, avdeling Fagerborg, om tiden de er skrevet i?*

– Det er en skildring av en generasjon kvinner som, da de giftet seg og fikk barn, tok seg av hjemmet. Men mange la til side egne talenter, egne karrierer og ikke minst egne drømmer. Det å ha noe utenfor hjemmet var viktig på mange områder, tror jeg. Ikke minst på grunn av kvinnefellesskapet. Her kunne kvinnene ha en fortrolighet seg imellom, som de ikke hadde

når menn var til stede. Fellesskapet var en sterk del av denne kulturen.

Det er viktig for meg, gjennom karakterene og fortellingen, å gi bilde av en tid, og kanskje en tidsånd. Etterkrigstiden er en spesiell historisk tid, hvor fellesskapet står sterkt, man bygger landet igjen. Det moderne Norge skapes i denne perioden.

– *Hvilken utvikling av byen og menneskene kan man lese ut i fra protokollene?*

– Sant å si, går det ikke lang tid før de fleste tenker på seg selv. Og sånn er menneskene. Det er jo også noe som belyses i referatene, nemlig at når folk får bedre råd, blir det

vanskeligere for Røde Kors å få inn penger. Det er jo et lite tankekors. Når Norge begynner å bli rikt, er ikke givergleden like stor lenger. Likevel er det jo også klare likhetspunkter hele veien. Byen er preget av klasseforskjeller, det er stor avstand, på mange måter, mellom strøkene i byen, først og fremst mellom øst og vest, kort sagt alt det som en byhistorie bærer med seg.

– *«En by må være sin egen alder», sier Jesper i starten av Byens spor. Vil du si at Oslo har vokst fra seg selv?*

– Oslo like etter krigen var en ganske nedslitt småby, en fattig by. Moderniseringen av Oslo begynner

LARS SAABYE CHRISTENSEN

Foto:
Cappelen Damm

på 60-70-tallet, på mange måter. Og det er mye ved Oslo som har blitt fint. Nye strøk som har fått nytt liv, med uteliv og kaféer og hyggelige steder. Samtidig er nok Oslo en by som ønsker å være litt større enn den egentlig er. Den juger liksom på alderen for å komme inn på voksenkino.

BYENS SPOR

– Hvorfor kalte du boken *Byens spor*?

– En by er full av fortellinger. Hvert menneske i en by er en egen storartet fortelling, og jeg plukker ut noen av dem, og følger etter i deres spor, som hele tiden krysser hverandre. Men jeg fikk plutselig en ide da jeg begynte å skrive; jeg ser for meg disse gatene på Fagerborg som jeg kjenner så godt, «og så følger jeg etter Maj, nedover Kirkeveien, for å se hvor hun skal», og så plutselig oppdager jeg fru Vik på det andre fortauet. «Nei, jeg vil heller følge etter henne», og så forlater jeg Maj, og løper over gaten, og føl-

ger etter fru Vik oppover igjen. Og slik ble hele romanen. Hvis man leser den litt nøye, så ser man at jeg, nesten uten at leseren merker det, plutselig skifter hovedperson midt i en setning og følger etter en annen i stedet.

BYENS MUSIKK

– All lyd i en by er stort sett menneskeskapt. Den kommer fra maskiner og kassaapparater, biler, trikker og busser. Det er et fascinerende sammensurium. En slags musikk. Det er aldri stille i en by. Stillheten må du finne andre steder.

Saabye Christensen omtaler Jesper som «fortellingens konkylie». Han er en årvåken og oppmerksom gutt, som tar alt som skjer innover seg, også lyder. *Byens lyder*. Den skildres i bøkene, og på scenen får vi høre komponist og jazzmusiker Nils Petter Molværs tolkning av byens og tidens stemme. Men Jesper kjenner også en ekstra bevegelse i pianotonene fra Erik Satie.

– I mange romaner må jeg ha et lydspor og en musikalsk dør inn i fortellingen. Denne gangen er det Satie. Erik Satie treffer meg med en form for melankoli som griper meg og som jeg kan kjenne meg igjen i. Men det er ikke en gledesløs musikk. Det finnes en intens glede innerst i den musikken, og det håper jeg også er til stede i *Byens spor*. Noen ganger forsøker jeg å skape noe lignende Saties melodier i det jeg skriver. Det klarer jeg selvfølgelig ikke, men jeg har nå forsøkt å skrive en romanserie som er uten pynt. Uten nips og gjenstander overalt.

DEN UTSENDTE

– Det er Maj som er min hovedperson. Hun er nøktern og drømmende på samme tid. Det er i det hele tatt kvinneskikkelsene som interesserer meg. Mer enn mennene. Men samtidig er det Jesper som er fortellingens konkylie, så å si, eller øre. Han er min utsendte i dette universet.

BYENS SPOR

AV LARS SAABYE CHRISTENSEN • DRAMATISERT AV TORIL SOLVANG

MARI HAUGE EINBU Maj

ANDREAS STOLTENBERG GRANERUD Ewald

INGVILD HOLTHE BYGDNES Fru Vik

TORBJØRN BERGLUND ERIKSEN Enzo

BJØRN SKAGESTAD Olaf Hall

ELDAR SKAR Rudjord, Slakter Melsom,
Direktør Brun,
Vakt 1, ensemble

BIRGITTE VICTORIA SVENDSEN Lærer Løkke, Fru Tove Lund,
Medlem i Røde Kors, ensemble

EMILIE MORDAL Ågot Rud, Fru Norklev, Ulfsen,
Medlem i Røde Kors, Nyhetsoppleser,
Montør 1, ensemble

MELINA TRANULIS Aina, Frk Bryn, Ekspeditrise, Montør 2,
Medlem i Røde Kors, ensemble

PETTER VERMELI Bjørn Stranger, Hovmester på Bristol,
Johnsen, Mann 1, ensemble

SINDRE POSTHOLM Dr. Lund, Ravn, Hr. Nordklev, Vakt 2,
Mann 2, ensemble

TARJEI WESTBY understudy

BOBO SOLAN HEDIN /
DAVID LEANDER HELGOR Jesper

LEO AZIZ-BONVIK /
ANNA SKJØNSBERG LUNDBY Jostein

Regi Petter Næss

Scenografi og kostymer Dagny Drage Kleiva

Musikk Nils Petter Molvær

Lysdesign Øyvind Wangensteen

Lyddesign Mathis Dikkanen

Koreografisk assistanse Thea Bay

Scenekampinstruktør Keno Morales

Maskeansvarlig Birgit Haugå

Rekvisitører Lisa Whetmore og Ingrid Usta

Dramaturg Kristofer Grønskag

Inspisient Rebecca Lilleengen

Produksjonsmedarbeider
og regiassistent Anton Fremo Amundsen

Barneinspisient Astrid Berg Hauge /
Amalie Willoch Njaastad /
Tina Elisabeth Johansen Aas

Byens spor - Ewald og Maj av Lars Saabye Christensen

CAPPELEN DAMM FORLAG

URPREMIERE 3. FEBRUAR 2022 OSLO NYE HOVEDSCENEN

Takk til Hotel Bristol for gjestfrihet og imøtekommenhet.

ET KORT RESYMÉ AV FØRSTE ARBEIDSÅR 1947

Norges Røde Kors har for å lette arbeidet, og gjøre dette mer rasjonelt, i Oslo gått til kartlegging av byen og inndelt den i avdelinger, som hver har sitt styre. I juni 1947 ble opprettet en egen avdeling for Fagerborg. Vi sorterte på Kirkens kontor de medlemmer som hører inn under vårt nyopprettede distrikt. Vår første oppgave blir medlemstegningen i september. Vi tegnet ca. 500 medlemmer, hvorav en del livsvarige.

På basaren 12–19 sept. fikk vi inn kr. 1.264,80. Inntekten ved medlemsverving var kr. 595,- slik at vår samlede beholdning ble kr. 1623,87. I startkapital var vi av hovedforeningen lovet kr. 650,-.

I slutten av november og begynnelsen av desember var Fagerborg godt representert ved sortering og pakking av klær til Europahjelpen. Vårt kontante bidrag var kr. 200,-.

Videre ble vi tildelt garn, som vi fordelte, og gikk i gang med forskjellige strikkearbeider: strømper, votter, skjerf, luer, bukser etc. Disse arbeider er ment utdelt innenfor avdelingens distrikt eller ved hendelser ellers i landet hvor det trengs øyeblikkelig hjelp. Eksempelvis ble en innholdsrik pakke sendt til Tromsø, der en brann satte en familie på bar bakke.

I mai fikk avdelingen henvendelse fra fru Fougner (formann i Syforeningen av 1907) om å hjelpe til med søm av lintøy og navning av tepper til beredskap, nærmere bestemt et felleslasarett. Videre fikk Fagerborg avd. henvendelse fra Arbeidskomiteen om å ta seg av og bespise 47 jødebarn som skulle på et 2 måneders opphold i Norge. Likeledes ved deres tilbakereise var det vår avdeling som tok seg av barna, et morsomt og interessant arbeid.

I august gjorde vi et første forsøk med medlemsmøte hos formannen, som må betegnes som meget skuffende. Av 15 stykker som hadde lovet å komme, kom bare 3 stk. Vi hadde bestemt å utstyre en dukke til utdelingen, og dette arbeidet fordelte vi da på de 3 hederlige samt på styret.

I Røde Kors-ukene som varte fra 18–26. september startet vi den 18. med en blomsterpyntet bil med barn i Røde Kors-drakter i bilkortesje. Utbyttet av kortesjen var magert og vil ifølge Arbeidskomiteen bli sløffet.

Medlemstegningen gikk dessverre trått. Kontingenten er som kjent i år forhøyet fra kr. 2,- til kr. 4,- for årsmedlemmer, fra kr. 20,- til kr. 50,- for livsvarige. Denne kontingentsats er sannsynligvis for høy.

Basaren innbrakte: kr. 1.874,05

Merkesalget: kr. 206,10

For disse midler skal det i inneværende måned settes opp et budsjettforslag.

Røde Kors-referatet er hentet fra *Byens spor* av Lars Saabye Christensen / Cappelen Damm

Utgangspunktet til *Byens spor* er de etterlatte papirene til Lars Saabye Christensens mor, nærmere bestemt sirlig innførte protokoller fra årevis med møter i Røde Kors, Fagerborg avdeling. *Byens spor* skildrer livet som foregikk mellom disse møtene, det livet det ikke står skrevet noe om i protokollene. Slik blir referatene fra Røde Kors den røde tråden som binder sammen alle sporene, alle lydene og alle menneskene som utgjør Oslo.

EN BY I BRYTNINGSTID

Tekst: Lasse Lønnebotn

Fra krig til fred. Fra fortvilelse til håp om en ny begynnelse. *Byens spor* viser et Oslo i endring, der kvinnene får en ny betydning.

– Denne tiden er preget av tre kjennetegn, sier Gro Hagemann, professor i historie ved Universitetet i Oslo, som har forsket mye på kvinnehistorie. Tiden hun snakker om er perioden 1947 til 1951, som handlingen i *Byens spor* er lagt til.

– For det første var krigen fremdeles en levende realitet, rettsoppgjøret var i gang og fortellinger fra okkupasjonstiden var en del av kulturen. Alle visste hvem som var helter og hvem som var skurker. For det andre var årene preget av optimisme og fremtidsstro, med et offensivt Arbeiderparti som med flertall skulle drive industrireisning og stille med kapital. Og for det tredje, sto landet overfor enorme utfordringer. Et nøkkelord er knapphet. Det var mangel på boliger og varer.

Hun ser ned i notatene på bordet foran seg.

– Ikke minst var det mangel på arbeidskraft til å løse de store oppgavene, gjenoppbygging, industrireisning, boligbygging. Ikke minst var det mangel i kvinnedominerte yrker, som hushjelper, lærere, sykepleiere og fabrikkarbeidere.

Hagemann, som har utgitt bøker som *Feminisme og historieskriving* og *Med kjønnsperspektiv* på norsk historie, vokste selv opp i Oslo i disse årene. Hun

gikk på Uranienborg skole og bodde på Frogner i en trang leilighet med vaskekjeller. Klærne måtte sys selv eller sendes til sydame, og først da hun var 14 kjøpte hun sin første kjole. I alle år var moren hennes i full jobb, som provisor på et apotek, i motsetning til mange mødre som var hjemmевærende. Som Maj Kristoffersen i *Byens spor*.

– Flere mente at gifte kvinner måtte trekkes inn og tok til orde for deltidsarbeid, som de gjorde blant annet i Sverige. Dette ble avvist i Norge, sier Hagemann.

– Hvorfor det?

– Med en ung befolkning var det mange som giftet seg etter krigen og vi fikk en babyboom. Det er aldri født så mange barn i Norge som i 1946, hele 70 000. Verken hushjelper eller barnehager sto klare til å ta seg av barna, det måtte mødrene gjøre. Det var en nødvendighet mer enn en politisk ideologi. Mange i Arbeiderpartiet ønsket å få de gifte kvinnene inn i arbeidslivet, men det var ikke praktisk mulig.

– I stedet tok kvinnene, slik som Maj Kristoffersen, del i frivillige organisasjoner som Røde Kors?

– Det var i og for seg ikke nytt. Kvinner deltok i stor grad i de fire store landsdekkende organisasjo-

nene som drev med frivillig helse- og hjelpearbeid: Nasjonalforeningen for folkehelsen, Norske Kvinners Sanitetsforening, Norsk Folkehjelp og Røde Kors. Selv om Ap i prinsippet mente at helse og sosialhjelp var et offentlig ansvar, oppfordret de til å delta i en overgangsperiode. De frivillige foreningene tok på seg oppgaver som kommunene ikke maktet og gjorde en stor innsats for de som falt utenfor de offentlige ordningene. De kunne hjelpe fattige og jødiske barn på norgesopphold, og de gjorde en stor innsats for blant andre blinde og revmatikere. Det var også frivillige foreninger som sto for de fleste barnehagene i Oslo.

– Var kvinnene i frivilligheten fra alle sosiale lag?

– Ja, og kvinner ble også oppfordret til å ta frivillig arbeid. Selv om Ap var skeptisk til den private velferden, ble det sosiale arbeidet definert som viktig. Kvinner skulle ikke bare gå hjemme og stelle barn, de skulle bidra i samfunnet. Og dette var måten å gjøre det på.

– Det ble nærmest en offisiell politikk at kvinnene skulle drive gratisarbeid?

– Ja, men det gratisarbeidet hadde de holdt på med i minst 100

år allerede.

Mens osloborgerne sto skulder ved skulder under okkupasjonstiden, dukket gamle mønstre opp igjen etter krigen. Arbeiderpartiet manet til fortsatt samfunnssolidaritet. Klassekamp og kvinnesak ble dempet ned, forteller Hagemann.

– Mennenes oppgave var å stille der arbeidskraften trengtes og forsørge familien, mens kvinnenes bidrag var husarbeid og barnestell. Der ser vi at Maj og Ewald er helt på linje i arbeidsfordelingen.

– *Hadde ikke flere av kvinnene vært i jobb under krigen, mens mennene var i tjeneste for landet?*

– Det bildet var mer tydelig i de krigførende landene, der oppsigelse av kvinner som hadde arbeidet under krigen ble et rettferdighets-spørsmål. Her var det mer spørsmål om å legge til rette for kvinners yrkesarbeid mer generelt. Aase Lionæs, som ledet kvinnebevegelsen i Ap etter krigen, mente at kvinner burde ut i arbeid. Hun møtte motbør blant de som mente at kvinnesak og likestilling måtte tones ned.

Først mot slutten av 1950-tallet skjedde det noe, ifølge Hagemann. Harriet Holter, en pioner innen kvinneforskning, var en av dem som tok til orde for at gifte kvinner måtte ta mer plass i arbeidslivet. Det førte til motstand på landskvinnemøtet da hun hevdet at dette også gjaldt kvinner med små barn.

– I boken leser vi om Ewalds reaksjon da Maj engasjerer seg i Røde

Kors. Han vil ikke at det skal ta for mye av hennes tid, og det var nok et vanlig syn blant menn. Det hørte med til en maskulin stolthet at mannen skulle forsørge familien på egen hånd. Det var litt skamfullt hvis kvinnen var nødt til å skaffe seg en inntekt, sier Hagemann.

– *Er Maj et godt bilde på kvinnen i Oslo rundt 1950?*

– Hun er et troverdig bilde på én kvinne i ett miljø, men ikke typisk for alle kvinner. I andre deler av Oslo bodde det familier i eldre, mer trekkfulle leiligheter og do i oppgangen, mens familien Kristoffersen hadde en moderne leilighet på Jessenløkken, med bad og sentralfyr. Boken er svært troverdig om naboskapet i bygårdene og innsatsen i Røde Kors-miljøet, og det samme kan sies om omsorgen kvinnene viste for hverandre.

Hun synes mange kvinner er blitt «stakkarsliggjort» for rollen som hjemmeværende og frivillige.

– Det synes jeg er urettferdig. Det er undervurdert hvor mye kvinnene var med å bygge landet gjennom sin innsats i hjemmet og frivillige organisasjoner. Det de gjorde var avgjørende for det sam-

funnet vi har fått i dag, ikke minst utviklingen av velferdsstaten.

Når hun ser bilder av 50-tallskjøkenet og de enkle middagene kan hun bli vemodig, sier hun.

– Det var noe sympatisk over den tiden, uten samme jag etter statussymboler og den overfloden som meldte seg utover på 1960-tallet. Men noen romantisering er det ingen grunn til. Både boligmangel og varemangel var noe husmødrene ble rammet av.

– Varemangelen skyldtes de strenge importrestriksjonene og var en ønsket politikk fra staten. Det var stor mangel på bomull, buksestrikk, silkestrømper, knapper og bånd, samt større forbruksvarer som symaskiner, støvsugere og vaskemaskiner. Ikke alle hadde innlagt vann i leilighetene etter 1945 heller, og på landsbasis tok det tid før alle hjemmene ble elektrifiserte. Alt dette merket husmødrene direkte.

Hun smiler.

– Mens det ble gjort unntak for import av tobakk, for arbeidsfolk måtte få lov til å røyke. De var viktigere enn husmødrene.

GRO HAGEMANN

er professor emeritus ved Universitetet i Oslo. Hun har blant annet skrevet bøkene *Skolefolk: Lærernes historie i Norge*, *Feminisme og historieskriving* og om 1800-tallet i *Med kjønns-perspektiv på norsk historie*.

MARI HAUGE EINBU

Utdannet ved Teaterhøgskolen i Oslo (KHIO, 2012–15). Har arbeidet ved Trøndelag Teater 2015–20. Oppsetninger i utvalg: *Høstsonaten* (Eva), *Stor ståhei for ingenting* (Beatrice), *Byggmester Solness* (Hilde Wangel), *Juleevangeliet – Smash Hit Musikal* (Kong Herodes), *Tvillingens dagbok* mfl. Medvirket i spel som *Eli Sjursdotter* (Røros) og *Slaget på Testiklestad*. Fikk Heddaprisen Beste kvinnelige medspiller i 2016 for rollen Louise i *Armod og edelt sinn* ved Trøndelag Teater. Nominert til Komiprisen i 2017. Åremålsansatt ved Oslo Nye, hvor hun har medvirket i *Heksejakt*, *Så som i himmelen* mfl.

ANDREAS STOLTENBERG GRANERUD

Utdannet ved Teaterhøgskolen i Oslo (KHIO, master i teater 2010–15). Debuterte i *Nøtteknekkeren* ved Trøndelag Teater, hvor han var ansatt fra 2015–17. Ble Heddaprisnominert for tittelrollen i *Doppler*. Oppsetninger i utvalg: Assessor Brack i *Hedda Gabler*, Nick i *Hvem er redd for Virginia Woolf?*, Hjalmar Ekdal i *Vildanden*, *Brødrene Karamasov*, *Karlsson på taket*, *Robin Hood – Rai Rai i Sherwoodskogen*. Er ansatt ved Oslo Nye, hvor han har spilt bl.a. Pastor Parris i *Heksejakt*, Mitch i *Sporvogn til begjær*, Woof i *Hair* og medvirket i *Min briljante venninne*, *Gymnaslærer Pedersen...*, *Snøfall* m.m.

MELINA TRANULIS

Utdannet ved Teaterhøgskolen i Oslo (KHIO 2010–15). Tilbrakt flere år i Sverige og vært tilknyttet Göteborgs Stadsteater, hvor hun bl.a. medvirket i *Flugorna* (Klytemnestra), *Lärda Kvinnor* (Henriette) og *Kung Lear* (Edgar). Har også vært engasjert ved Teatret Vårt. Film og TV: den svenske TV-serien *Vår tid er nå*, kortfilmen *Kill the Rich*, spillefilmen *Biodlaren*. Er åremålsansatt ved Oslo Nye, hvor hun bl.a. har medvirket i *Presidentinnene* (Mariedl), *Snøfall*, *Min briljante venninne* mfl.

PETTER VERMELI

Utdannet ved Statens Teaterhøgskole. Oppsetninger i utvalg: Valentin i *Lazarus* (Det Norske Teatret, Heddaprisnominert forestilling), *Skjønnheten og udyret* (Christiania Teater), Kaptein Krok (*Peter Pan*), Kalv Arnesson (*Olav den Heldige*), Hvalsommerrevyen. Jobbet som artist/konferansier/instruktør og skrevet/produsert show og konserter (*Thank you for the musicals* mfl.). TV: *Monster*, *Side om side*, *Beat for Beat*, NRK-serien *Lik meg*, *Jul i Blodfjell 2* (TV Norge). Åremålsansatt ved Oslo Nye: bl.a. *Winter i Snøfall*, *Berger i Hair*, *Ungdomsskolen*, *Macrofobia*, *Marjorie Prime*, *Hvem har æren?*, *Lenge leve livet*. Instagram: @pettervermeli

INGVILD HOLTHE BYGDNES

Utdannet ved KHIO. Arbeidet ved bl.a. Den Nationale Scene, Riksteatret, Nordland Teater, Det Norske Teatret. Roller i utvalg: tittelrollene *Hedda Gabler* og *Svarta Bjørn*, Bolette (*Fruen fra havet*), Amanda (*Privatliv*), Lady Marion (*Robin Hoods hjerte*), Rita (*Timene med Rita*). Medlem av Fjerdeklases Produksjoner. Regissert/laget forestillinger for Vinterlysfestivalen og Festspillene i Nord-Norge. Film/TV: Tora i NRKs julekalender *Kristianias magiske tivoliteater*, hovedrolle i *Monster*, *Tunnelen*. Ansatt ved Oslo Nye: bl.a. Elizabeth Proctor i *Heksejakt*, Lila (*Min briljante venninne*), Ester Nilsson (*Rettsstridig forføyning*), Sally Bowles (*Cabaret*), Honey (*Hvem er redd for Virginia Woolf?*), *Musikalen Ingvar!*, *Gymnaslærer Pedersen...*, *Vepsen*. Instagram: @ingvbygd

TORBJØRN BERGLUND ERIKSEN

Utdannet ved Statens teaterhøgskole (2000–03). Har arbeidet ved Det Norske Teatret, Nationaltheatret, Rogaland Teater mfl. Oppsetninger i utvalg: tittelroller i Heddaprisvinneren *Hamlet* og *Nicholas Nickleby*, Vincente i *Sonny* og hovedrollen i *Om våren* (Rogaland Teater), Orin i *Sorga kler Elektra* og Werther i *Unge Werthers lidinger* (Det Norske Teatret), *Den bortkomne Faderen* (samproduksjon med Nasjonalt Garborgsenter). Medvirket i filmer og TV-serier. Har komponert musikk for teater, virket som musiker og skrevet dikt og dramatik. Er tildelt to Heddapriser: Beste mannlige skuespiller for tittelrollen i *Hamlet* (Rogaland Teater) og Beste mannlige medspiller for Orin i *Sorga kler Elektra* (Det Norske Teatret). Gjester nå Oslo Nye Teater for første gang.

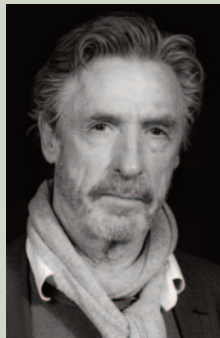
SINDRE POSTHOLM

Utdannet ved Ballettakademiet, Göteborg. Roller i utvalg: bl.a. Nick (*Flashdance*, Chateau Neuf), Monsieur André (*Phantom of the Opera*, 2Entertain), Jerry Travers (*Top Hat*, Malmö Opera), Bobby (*Crazy For You*, Wermland Opera), Bulle (*Doktor Proktors prompepulver*, Nationaltheatret), Freddy Eynsford-Hill (*My Fair Lady*, Folketeatret), Riff (*West Side Story*, Agder Teater), Leo Frank (*Parade*). Åremålsansatt ved Oslo Nye, hvor han har medvirket i bl.a. *Musikalen Ingvar!* (Ingvar), *Heksejakt* (Giles Corey), *Snøfall*, *Min briljante venninne*, *Den glade enke* (Njegus), *Chicago* (Amos) og *Guys and Dolls*. Instagram: @postholm

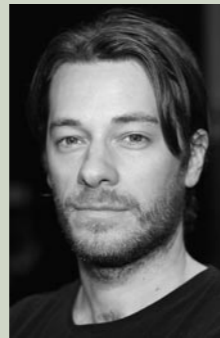
TARJEI WESTBY

Utdannet ved KHIO (MA skuespillerfag 2015–17) og The Royal Conservatoire of Scotland (BA Acting 2011–14). Har vært tilknyttet Nationaltheatret, Brageteatret, Black Box teater, Teater Winther, Akershus Teater m.m. Oppsetninger i utvalg: William i *Som dere vil*, Rod i *Renset*, Julemannen i *Reisen til julestjernen*, Arthur i *Viral*, Gutten i *Nå er du Gud igjen*, *Bildet av Dorian Gray*. Film og TV: NRKs *One Night Stand* (Karl), TV2s *Hæsjtægg* (David) og *Hotel Cæsar* (Goggen), div. kortfilmer. Gjester nå Oslo Nye Teater for første gang.

BJØRN SKAGESTAD

Tidligere ansatt ved Nationaltheatret i over 30 år. Har også arbeidet ved Det Norske Teatret, Den Nationale Scene mfl. Roller i utvalg: tittelroller i *Peer Gynt*, *Onkel Vanja*, *Faust* og *Galileo*, Torvald Helmer i *Et dukkehjem*, Osvald i *Gjengangere*, Rosmer i *Rosmersholm*, Eilert Løveborg i *Hedda Gabler*, Gamle Ekdal/ Hjalmar Ekdal i *Vildanden*, Trigorin i *Måken*, James Tyrone i *Lang dags ferd mot natt*, Don José i *Carmen*, Ray i *Blackbird* (Heddaprisnominert), Clov i *Sluttspill*, Biskop Vergéus i *Fanny og Alexander*, Jacob i *Fortrolige samtaler*, Kaptein Georg von Trapp i *The Sound of Music*. Film/TV: bl.a. Erlend i *Kristin Lavransdatter*, *Svarte fugler*, *Forfølgelsen*, *Min ålskade*, *Vestavind*, Fjernsynsteatret. Priser: Per Aabels ærespris 1998, Radioteatrets Blå fugl 1991. Tidligere gjestet oss i hovedrollen i *Hamsuns Pan* (1992).

ELDAR SKAR

Utdannet ved Teaterhøgskolen i Oslo (KHIO). Har arbeidet ved Teatret Vårt, Teater Ibsen, Brageteatret mfl. Oppsetninger i utvalg: *Til Kongo*, *Jeppe*, *Perleks*, *Hamlet*, *Lilla* og *Panikk i kulissene*. Film/TV: Viaplay-serien *Okkupert* hvor han spiller Hans Martin Djupvik. Ble nominert til Amandaprisen i 2019 for rollen Leif Henie i *Sonja*. Medlem av kompaniet Fjerdeklases Produksjoner. Åremålsansatt ved Oslo Nye, hvor han bl.a. har spilt *Winter i Snøfall*, Pastor John Hale i *Heksejakt*, Claude i *Hair*, Nick i *Hvem er redd for Virginia Woolf?* og medvirket i *Gymnaslærer Pedersen...*, *Min briljante venninne* m.m.

BOBO SOLAN HEDIN

Er 12 år gammel og fra Bærum. På fritiden spiller syvendeklassingen sjakk i Dragulf sjakkklubb og fotball for Stabekk. Bobo har medvirket i flere teateroppsetninger tidligere, bl.a. som fugl og nissebarn i *Reisen til julestjernen*, Lille York i *Rikard den 3.* og Gutten i *Etter stillheten* på Nationaltheatret, og som Peer som liten i *Peer Gynt* på Det Norske Teatret. Har også spilt Lillebror i NRK Super-serien *Helium*. Er nå med i en oppsetning på Oslo Nye for første gang.

DAVID LEANDER HELGOR

Er 10 år gammel og fra Asker. David har teatererfaring fra Bærum Barneteater, hvor han har gått på teaterskole. Medvirket nylig i *Narnia* med barneteatret på Sandvika Teater. Femteklassingen driver også med dubbing. Har dubbet en rekke filmer og TV-serier, bl.a. hovedrollen i Disney-filmen *Luca*. Han er også glad i å synge og blir til høsten å se i *Martilda the Musical* på Folketeatret. David medvirker nå i en oppsetning på Oslo Nye for første gang.

BIRGITTE VICTORIA SVENDSEN

Utdannet ved Statens Teaterhøgskole. Har arbeidet ved Rogaland Teater, Nationaltheatret, Riksteatret, Teatret Vårt og siden 1990 Oslo Nye Teater. Roller i utvalg: Viseguvernør Danforth i *Heksejakt*, Fräulein Schneider (*Cabaret*), tittelrolle i *Da Hilde ble 50*, Linda (*En handelsreisendes død*), Julie (*Romeo og Julie*), Mor Åse (*Peer Gynt*, Gållå 2014–16), Eldre Kristin (*Kristin Lavransdatter*, Sel 2016–17). Film og TV: *En god nummer to*, *Upperdog*, *Lønsj*, Nina i *Måken*, *Erobrennen*, *Småbyliv* mfl. Regioppgaver: *Marjorie Prime*, *De urørlige* og *Fravær* for Oslo Nye, og *Kristin Lavransdatter* på Sel (2018–19). Priser: Heddaprisen for Mary Tyrone i *Lang dags ferd mot natt*, Aud Schönemann-prisen.

EMILIE MORDAL

Skuespillerutdannet ved The Royal Conservatoire of Scotland (2013–16). Hun startet Kompani Morell med danser Karoline Bergh Ellingsen i 2017. Har vært tilknyttet bl.a. Turnéteatret i Trøndelag, Trondheim Symfoniorkester og Det Andre Teatret. Er åremålsansatt ved Oslo Nye, hvor hun i flere julesesonger har spilt hovedrollen Selma i *Snøfall*, Betty Parris i *Heksejakt* og medvirket i *Til ungdommen*, *Macrofobia* m.m.

LEO AZIZ-BONVIK

Leo er 11 år gammel og fra Oslo. På fritiden liker sjetteklassingen å lage animasjonsfilmer, egne teaterforestillinger, klatre og svømme. Han elsker alt som har med Harry Potter å gjøre. Dette er første gang Leo medvirker i en oppsetning på Oslo Nye Teater.

ANNA SKJØNSBERG LUNDBY

Er 10 år gammel og fra Oslo. Anna er elev ved Musikkteater på Oslo Kulturskole, som hun har hatt noen opptredener med. I tillegg danser femteklassingen hiphop og spiller gitar. På fritiden spiller hun også fotball og står på ski. Er nå med i en oppsetning på Oslo Nye for første gang.

PETTER NÆSS, regi

Regissør og skuespiller (bl.a. Martin Linge i *Max Manus*). Har regissert film og TV som bl.a. NRK-serien *Lykkeland* (fem Gullruten-priser, bl.a. Beste dramaserie/Beste regi), Oscar-nominerte *Elling*, Amandapris-vinneren *Bare Bea*, *Ingenting å le av*, *Into the white*, *Tatt av kvinnen*, *Absolutt blåmandag*, *Elsk meg i morgen*, svensk-norske *Hoppet*, den amerikanske *Mozart and the Whale*. Av sceneproduksjoner kan nevnes *En folkefiende* (Nationalteatret), *Hvem er redd for Virginia Woolf?* (Riksteatret), og Oslo Nye-oppsetninger som bl.a. *Elling* og *Kjell Bjarne*, *Nachspiel*, *Tatt av kvinnen*, *Ved Arken klokken åtte* og *Appelsinene på Fagerborg* av Lars Saabye Christensen. Gjester oss nå som regissør for *Byens spor*.

DAGNY DRAGE KLEIVA, scenografi og kostymer

Scenograf/kostymedesigner for teater, opera, dans og film. Utdannet ved Central Saint Martins College of Arts and Design, London. Oppsetninger i utvalg: *Lazarus*, *Solaris*, *Kimen*, *Påfuglen*, *Songfuglen* og *Antichrist* (Det Norske Teatret), *Shakespeare in love*, *Faderen*, *Julemiddag*, *Jo fortære jeg går, jo mindre er jeg* og *Rockeulven* (Nationalteatret), - *Antigone*, *Bør Børson jr.*, *Gjengangere*, *Rock and roll wolf* og *Spring Awakening* (Trøndelag Teater), *Når det storme som verst*, *Et dukkehjem - 15 år etter* og *2Xlbsen* (Hålogaland Teater), *Den enfoldige morderen* (Teater Innlandet), *Sult* og *Vaffelhjarte* (Riksteatret), *Så vakker du er* (Sogn og Fjordane teater), *Sett bagen fra deg* (Brageteatret), *Kafka feat. Røyksopp* (Festspillene i Bergen). Vunnet BBC Vision Design Competition i produksjonsdesign. Gjestet Oslo Nye på *De urørlige*, *Ved Arken klokken åtte* og *Neste kamp*.

MATHIS DIKKANEN, lyddesign

Arbeidet som lydtekniker i studio og produsent siden 2000. Vært tilknyttet Oslo Nye fra 2012, og er fast ansatt som lydmaster ved teatret fra 2022. Har virket som utøvende musiker i 30 år. Spilt i en rekke band og jobbet med diverse prosjekter og utgivelser innen de fleste sjangre (bl.a. Snøballkasterne, Math2-0, Tritonus og A Quiet Norway).

THEA BAY, koreografisk assistanse

Utdannet ved danselinjen på KHiO. Arbeider som koreograf, danser og skuespiller. Har koreografert en rekke musikaler på landets teaterscener: bl.a. *Chess*, *Singin' in the Rain*, *Mary Poppins* og *Reisen til julestjernen* på Folketeateret, i tillegg til show og produksjoner for film og TV. Var huskoreograf på *I kveld* med Ylvis på TVNorge, og hadde koreografien til deres verdenshit *The Fox* og konserten *The Expensive Jacket Tour*. Tidligere gjestet Oslo Nye med koreografi/co-regi på fjorårets *Musikalen Ingvar!*, koreografi til *Cabaret* og som medvirkende i bl.a. *The Producers*, *Nøtteknekkeren*, *West Side Story*, *Chicago* og *Cabaret*.

NILS PETTER MOLVÆR, musikk

Trompetist, komponist og produsent, kjent for å kombinere jazz og elektronisk musikk. Har utgitt en rekke album, bl.a. de fire Spellemannpris-vinnende albumene *Khmer*, *Solid Ether*, *ER* og *Bouyancy*. Medvirket på diverse album med ulike artister. Komponert bestillingsverk, filmmusikk og musikk for teater, ballett m.m.; bl.a. musikk til *Ghosts* og *Hedda Gabler* for Nasjonalballetten. Er etterspurt til konserter i inn- og utland. Tidligere medlem av bandet Masqualero (fire album/ tre Spellemannpriser) og senere Oslo 13. Er tildelt European Film Awards Excellence Award for Original score 2021 for filmmusikken til *Great Freedom*, sammen med Peter Brötzmann. Ble tildelt Buddy-prisen i 2003; norsk jazz' høyeste utmerkelse. Tidligere gjestet Oslo Nye med musikk til Lars Saabye Christensens *Øyet som ser*.

ØYVIND WANGENSTEEN, lysdesign

Fast lysdesigner ved Nationalteatret siden 2000. Arbeidet tidligere ved Oslo Nye Teater. Utført mer enn 100 oppdrag som lysdesigner landet over og har også hatt scenografioppdrag. Oppsetninger i utvalg: *Et dukkehjem* (scenografi/lysdesign), *Jordopphimlesang* (scenografi/lysdesign), *En julenattsdrøm*, *Vildanden*, *Måken*, *Tre søstre*, *Peer Gynt*, *Brødrene Karamasov*, *Gjengangere* og *Fanny* og *Aleksander* (Nationalteatret), *Andre verdenskrigen* og *Bibelen* (Det Norske Teatret), *Hellemysfolk* (Den Nationale Scene), *Desse auga* (Rogaland Teater), *Isslottet* (Den Norske Opera & Ballett), *Til ungdommen* og *Tater!* (Oslo Nye Teater). Fikk Heddaprisen for lysdesignet til *Ti liv!* (Nationalteatret). Gjester oss nå på *Byens spor*.

BIRGIT HAUGÅ, maskeansvarlig

Utdannet frisør og parykkmaker, og i pedagogikk. Har siden 1980 hatt en rekke oppdrag som maskeansvarlig ved teatre og utdanningsinstitusjoner: bl.a. Nationalteatret (*Vildanden*, *Vente på Godot*, *Spansk stykke*, *Verdløse menn* mfl.), Riksteatret, Teater Ibsen (*Vildanden - et rettsdrama*, *Peer Gynt*), Teatret Vårt (*Presidentinnene*, *Enron*), Hålogaland Teater (*Les Misérables* mfl.) og KHiO (opera, teater, dans). Ansatt ved Oslo Nye, hvor hun har vært maskeansvarlig for bl.a. *Presidentinnene*, *Min briljante venninne*, *Sporvogn til begjær*, *Rettsstridig forføyning*, *Den glade enke*, *Vrede*, *Diktatorfruer*, *Trassalderen*, *Blind hev*, *Karius* og *Baktus*.

